

SLOVENSKI ŠTAJERC

Iz naroda za narod!

«Slovenski Štajerc» izhaja vsak drugi četrtek, datiran z dnevom naslednje nedelje. — Naročnina za celo leto 2 K. — Naročnina se tudi na pol leta plačuje in se mora poslati naprej. — Cena oznanil je za eno stran 32 K, za $\frac{1}{2}$ strani 16 K, $\frac{1}{4}$ strani 8 K, $\frac{1}{8}$ strani 4 K, $\frac{1}{16}$ strani 2 K, $\frac{1}{32}$ strani 1 K. — Pri večkratnem oznanilu je cena posebno znižana. — Za oznanila (inserate) uredništvo in upravništvo ni odgovorno. — Uredništvo in upravništvo je v Kranju (Kranjsko). — Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj. — Rokopisi se ne vračajo in se morajo najdalje poslati do ponedeljka pred izdajo dotične številke.

Št. 8.

V Kranju, dne 16. aprila 1905.

II. letnik.

Dvojna mera.

Ko je naš prijatelj Gleispach mariborske porotnike, tiste sloveče može, ki so nedolžnega Bratuša obsodili k smrti na vešalih, delegiral, da bi bili sodili dr. Tavčarja in našega urednika, nastalo je veliko veselje v vrstah naših nasprotnikov. Veselja so si meli roke, pričakuje, kako bodo zavili vratova dr. Tavčarju in našemu uredniku. Gleispach in Ornik, ta dični par, obračata, a višja sodna instanca obrne. Za obravnavo je bila potem delegirana porota ljubljanskega sodišča in nastal je v nasprotnih listih hrušč in divje bruljenje, da se je bati, da bi ljubljanska porota ne postopala nepristransko. Torej porota, ki je doslej bila na glasu, kot taka, kakršna ima biti, tem Nemcem vzbuja strah, da bi sodila krivično in ona porota pa, ki bi imela danes justičen umor v svoji kroniki, če bi obsojeni Bratuš ne bil pomiloščen, ta se pa smatra za tako uzorno, da jo še tankovestni Gleispach smatra za edino nepristransko in nad vse druge vzvišeno. Če bi stvar sama ne bila tako žalostna, bi se morali na vse grlo smejati Gleispachu, obenem pa pomilovati ljudstvo in deželo, ki ima takega sodnega funkcionarja.

Naj se li čudimo potem, če rabijo v deželi, kjer vodi justico funkcionar Gleispach, potem na vseh koncih in krajih dvojno mero. Da s tem izpodkopavajo vladno avtoriteto, tega nečejo izprevideti merodajni krogi in to le sebi v škodo. Žilavi slovenski rod je prestal že vse drugačne viharje in to še celo v času, ko se naše slovensko ljudstvo skoraj nič ni zavedalo. In če je tedaj stal trden in neomajen kakor hrast, ni se bati, tudi sedaj ne, ko se je začel tako zavedati. V zadnjem času se je zbudila narodna zavest v toliki meri, da smo od srca veseli tega probujenja. Naš narod je sedaj ponosen na svoj jezik in svoje šege, ponosen je na to, da nosi slovensko ime. S strahom opazujejo naši nasprotniki, kako se probujamo, dobro čutijo, da njihovemu gospodstvu bije smrtna ura, zato se liki potapljajočemu oprijemajo tudi slamne bilke. Iz-

prevideli so, da Slovenec upošteva svoj jezik in ustanovili so list «Štajerc», ki naj izhaja v slovenskem jeziku. Skoro nismo mogli verjeti, da hode Nemec, ki tolikanj sovraži in črti naš prelepi jezik, izdajal list v tem jeziku. Pregovor prvi: «Sila kola lomi.» Zagrizeni Ornik in njegovi pajdaši izdajajo list v slovenskem jeziku in s tem prav nečedno pljujejo v lastno skledo, ker vedno trdijo, da slovenskega jezika nihče ne razume, da ga ni treba. Pred nekaj leti smo imeli še boljše misli o močnatosti teh ljudi; nikdar ne bi bili pričakovali, da se bodo hoteli toliko ponižati. Iz tega je zazvidno, kako zelo se jim morajo tresti hlačice, da v slovenskem jeziku vabijo ljudi v svoj nemškutarski tabor in to z zvižajo, katere bi se sramoval vsak dostojen človek. Bili so si svesti največjega uspeha. A kmalu se je zopet zajezilo njihovo nečedno delo. Začel je izhajati «Slovenski Štajerc», to je naš list. Zatreti ga ne morejo, ker ne izhaja pod pravično roko pravičnega Gleispacha. Pač pa so pričeli delovati na drug način, ki je vse prej kot pošten. Dočim se sme Ornikov «Štajerc» razširjati kakor komu ravno ugaja, najsi hode zakonito ali ne; najsi pri razširjanju še tako krši in tepta tiskovni zakon, tega ne vidijo v to poklicani činitelji, saj je ptujski «Štajerc» Ornikovo delo, saj pomaga graditi Nemčiji pot do juga preko Avstrije. Ornikov «Štajerc» se sme kolportirati kakor bi še danes ne imeli zakona o kolportazi.

Vse drugače pa se godi «Slovenskemu Štajercu» menda zato, ker ima poštene namene in ker ne dela s pruskimi markami. Kakor se preganja «Slovenski Štajerc», to je naravnost nečuvno in dozdeva se nam, da ne živimo v ustavni državi, ampak v državi najhujšega absolutizma. Zasledujejo in šikanirajo se naši naročniki, kjerkoli se morejo. Najbolj pa je obžalovati, da se te gonje udeležujejo tudi ljudje, ki so poklicani in iz žuljev davkoplačevalcev plačani za to, da bi čuvali zakone in pravico.

Ako bi to delali le zasebniki, mirnega srca bi jim privoščili to veselje, ker nehote priporočajo in razširjajo naš list. Za sedaj se omejimo le na to, da splošno oži-

Slovinci! Zahtevajte v vseh gostilnah „Slovenskega Štajerca“!

Takih gostiln, kjer ni „Slovenskega Štajerca“ na razpolago, se ogibajte!

gosamo to nečuveno postopanje. Odslej bomo pa strogo nadzorovali postopanje gotovih ljudi ter jim gledali na prste. Nikar naj se potem ne čudijo, ako bomo nastopili proti njim popolno brezobzirno, če bi naše svarilo ostalo brezuspešno. Naš namen je bil danes, opozoriti ljudstvo na to, da imajo gotovi krogi

dvojno mero!

Dopisi.

Od Sv. Lenarta v Slovenskih Goricah. V štev. 5. «Slov. Štajerca» čitam koj na prvi strani krasen članek «Svoji k svojim!» Zlate besede navajate, g. urednik, in hvaležni vam moramo biti za iste. Da, sami si pletemo bič, ta izrek velja tudi za nas šentlenartski okraj. Kako to, bi marsikateri vprašal?!

Gojimo in podpiramo sami ljudi, kateri so naše pijavke, naši krvniki in kateri bi nas radi potopili v žlici vode. Zakaj nosiš, dragi mi kmet, svoje groše takim ljudem, kateri so strogo nemškega mišljenja, katere podpira skibna mati Germanija «Südmarka», da bi razširjali med dobrim in poštenim slovenskim ljudstvom kugo — prepir? Ali nimaš, dragi mi slovenski šentlenartski kmet, narodne trgovine, katera ti bode gotovo ravnotako točno postregla? Kje je naroden ponos?

Podpirajmo naše ljudi, ne pa Südmarkovce, kateri se še samo vsled judeževih grošev pokonci drže. Imate narodno gostilno, imate narodnega zdravnika, kateri je ravnotako vzrastel iz naše sredine in kateri vas ne bode lečil samo zato, da si kaj prisluži in osigura svojo existenco, ampak kateri je tudi zavzet ze vas in vaš blagor.

Bodimo tedaj previdni in čislajmo take može, kateri so poštenjaki in značaji, ne pa podpihovalci in sebičnejši. Ne glejmo na sladek obraz naših nasprotnikov, kateri se nam hlinijo in znajo s tabo, dragi kmet, govoriti slovensko, dokler ne skupi od tebe kak groš, ko pa se vrata za teboj zaloputnejo, pa pravi, «das verfluchte bauerngesindl». Ali ni to res?

Očitno in dejanski moramo nastopati proti našim nasprotnikom in jim pokazati, da smo mi tukaj gospodarji in sicer na svoji slovenski zemlji, v prekrasnih Slovenskih goricah.

Pa ne samo, da bi v tem oziru storili svojo narodno dolžnost, ampak čislati moramo take može, kateri nam dobro žele in kateri delajo za naš blagor.

Volitve v okrajni zastop so pred durmi. Koga boste volili, ali može, kateri so nam tuji in katere podpira südmarkovca od vseh štirih strani, ali pa može, kateri so iz naše sredine in katerim so težnje šentlenartskega okraja, oziroma njega prebivalcev znane?

Ali poznate gospodarstvo naših nasprotnikov, kateri se prištevajo k naprednim, gredo pa rakovo pot, da je groza? Ali ste pozabili, kako so ti pangermanski očetje gospodarili pri svoji nemški «šparkasi», da še krivce sedaj ljudstvo preklinja? Da, ptički, saj vas poznamo po perju. Hranilnica vam bolj diši, kakor pa skoro okrajni zastop. Lepa molzna krava bi bila ta za vas. Dober tek!

Bodimo tedaj previdni, ne pletimo si sami šibe. Poslušajmo in ravnajmo se po besedah in vzgledih naših narodnih in poštenih mož in šele sedaj bodemo lahko rekli, da prebiva v krasnih slovenskih goricah, tudi zdrav in čil slovenski narod. Navdušujmo se in bodimo zavzeti za vse lepo in dobro, nasprotnikom in našim krvnikom pa pokažimo hrbet! Čas je že!

Glas vpijočega v Slovenskih goricah.

Iz Zavrča. (Završki ponvošlikar in čodva.) Dragi g. urednik! Takega para ne najdete na svetu, Ponvošlikarja bodele že od daleč spoznali po njegovem dolgem peresu na klobuku. Izprevideli bodele pa tudi, da mu ne manjka nič družega, kakor še eno pero . . . , da bi bil popolni norec. Pred kratkim je v svoji žabjevitežki jezi pograbil čodvo ter jo vrigel proti zrcalu, ki se je zdrobilo. Pravi sicer, da je to storil iz ljubezni, vendar pri nas ne poznajo take ljubezni. Boječ se kletev pukljeve matere (bindišarice), prevrgla sta vso stvar na ubogo deklo, ki je seveda bila popolnoma nedolžna.

Bodoča protestantovska mati je hitro prišla resnici na pot. Obsipala je Ferdija in čodvo z neprijetnimi besedami ter na to odšla v koruzo premišljevat grehe, storjene za časa vojaške nastanitve v Dobravi.

Iz tega zgleda lahko vidite dragi bralci, kakšni so nemčurji in kako delajo s svojimi služabniki. Išcite si toraj službe pri slovenskih in poštenih nemških družinah, a nemškutarskih privandrancev se ogibajte.

Ferdi je tudi dopisun «giftne krote». Ker ga pa tukajšni nemčurski nadučitelj še ni zadosti naučil slovenščine, sestavlja lažnive dopise v nemščini. Ptujski umazanec je pa tudi lahko ponosen na svojega dopisuna. Pred kratkim je bil od ptujske sodnije obsojen na 30 K globe, oziroma 3 dni zapora, ker je žalil tukaj vobče priljubljenega narodnega učitelja g. Jos. Troha.

Kmalu na to je bil zopet od ptujske sodnije obsojen na 10 K globe, oziroma 24 ur zapora, ker se je izdal za poštnega ekspeditorja in nosil obleko poštnega uradnika, v resnici pa ni nič. Radovedni smo, kaj bode zdaj napravil z obleko in s sabljo. Tudi njegova žena je morala plačati globo 10 K, poleg tega sta pa obadva plačevala ogromne stroške, ki gotovo presegajo svoto 500 K. Tudi Vernik, ki je nekdanj delil ptujskega smrdljivca, plačeval je neštivilne kazni, diktirane od sodnije in glavarstva. Tako Bog kaznuje odpadnike in izdajatelje slovenskega naroda že na tem svetu, da bi se poboljšali in izpreobrnili.

Upajmo, da se bodo tudi zgoraj opisani spokorili in sprevideli, da se z završkimi narodnjaki ne da saliti. S strahom gledajo, kako se «Slovenski Štajerc» širi po naših občinah, ptujski smrdljivec pa zginja, kakor «kafra». Predno bode minilo leto, bode ta «Iskarijot» popolnoma iztrebljen. Zapalili bodemo potem vse brinjeve grme, da bode tudi njegov smrad ponehal.

Za danes končam. Prihodnjič bodem okrtal nekatere mlačneže, ako se ne bodo do tedaj poboljšali.

«Čujčuj».

Iz Brežic. (Brežiški «Pufstein» in njegov prvi gospodar po imenu Matheis ali podomače «jajčji baron».) Marsikdo bi danes ali jutri vprašal, zakaj tega človeka tako po časopisih črnijo, a moramo to z resnostjo trditi,

da si je ta človek to že davno zaslužil in še veliko več. On si je zaslužil, da bi ga noben slovenski kmet ne pogledal. Sicer smemo z resnim srcem trditi, da so naši kmetje že to pričeli in Bog daj, da bi to tudi krepko nadaljevali.

Slaba mu prede, to je izprevidel! Od slovenskega kmeta priglujen denar je založil v »Pufstein«. Tam ne nese nič; gosti, oziroma trg. potniki se pritožujejo, da so vlažne sobe, kar je posebno na zdravje škodljivo; dalje ni cele noči miru, ker so samo ene stopnjice in te v sredini med sobami; nadalje so se tla vsled vlage napela in vrata se celo zapirati ne morejo in še celo stropje so se pričeli udirati, da ni človek nikakor varen pod to streho in nadalje si vsak trg. potnik to dobro zapomni, da, ako enkrat prenoči v »Pufsteinu«, ne napravi pri slovenskih trgovcih nič trgovine. Kratko povedano: »Pufstein« leze v zemljo in »jajčji baron« se solzi za tisočaki, katere je v ta zid zavrzel in kateri bi mu sedaj prav prišli, ko so ga kmetje začeli zapuščati. Kako sedaj skače siva bučka po prazni trgovini, katera mu je pred 15 leti lepo cvetela. A spametovalo ga ni niti toliko, da bi sovraštvo količkaj zadrževal; evo eden prizor: Kmetica pride k njemu v trgovino in nakupi različnih stvari, nakar pristopi sam Matheis k njej z besedami: »Kam ste se pa še napotili, mamca.« Kmetica: »Pri dr. Strašku imam še nekaj za opraviti.« Jajčarju kri zavre tudi v zadnjem koncu telesa. Hitro jo »progrunta« in brblja naprej: »Veste, mamca, dr. Straška ni več v Brežicah, on je že davno, davno v Gradcu itd., pojdite naravnost k dr. Höllerju, boste videli, kako je to fejšt dohter.« Kmetica: »Škoda za gospoda Straška, ako so res odšli, kaj pa sedaj hočem, zo Höllerja pa še ne vem, kje da stanuje.« Jajčji baron: »To je najmanjša reč mamca.« Jaz pošljem fanta z Vami in on Vam pokaže hišo!« Jajčar pokliče fanta in ga pošlje z ženo.

Vprašam Vas, gospod jajčar, kaj hočete vi s tem sovraštvom; ali se hočete s tem Vašemu pristašu Höllerju prilizniti, da bi se Vaše debele hčere usmilil ali se pa hočete s temi laskavimi besedami kmetu prikupiti? Vse zastonj!

Kmetje so se brez malega vsi spametovali in naveličali so se Vašo lakomno mošnjo polniti.

Zastonj je Vaše lovljenje ljudi, oziroma kmetov po ulicah! Zastonj so Vaša oznanila pred farnimi cerkvami! Zastonj so Vaša pisma, katera tako s težkim srcem razpošiljate, pristržno pozdravljate (v slovenskem jeziku) in prosite, naj se nazaj vrnejo v taisto trgovino, ko so pred 15 leti hodili! Zastonj so vaše nove table s trdko pred trgovino, zastonj jih obračate od severa proti jugu in spet narobe. Kdor ni dosedaj vedel, kje je nemčurska trgovina F. Matheis, se bode še mnogo manj zanimal za takega janičarja! Zastonj so tudi Vaši plakati in papirji, na katerih ponujate moko iz smrdčega mlina, čaj od judov Pfaut & Domp., žlindro itd. Sploh z eno besedo rečeno: Vaša ura je odbila, Vi nimate v Brežicah nič dobrega pričakovati. Ljudje oziroma trgovci, kateri na Slovenskem Slovence tako živinsko sovražijo in zaničujejo kakor Vi, niso vredni, da bi se slovenski kmet pod njihovo streho pokazal.

Postni čas je kratek, gospod jajčar! Pokorite se hitro, hitro, pa strašno pokorite, kajti lahko Vam kmalu odklenka. Na razpolago so nam slovenski trgovci kakor Franc Varlec, Uršič & Lipej, Sernik, Umek itd.

Iz Slovenjega Gradca. Da se izkaže tista hvalisana pravicoljubnost naših Nemcev in posilinemcev napram tukajšnjim slovenskim prebivalcem, hočemo širšim krogom obelodaniti sledeči dogodek: Tukajšnja kmetijska zadruga je prosila s slovensko prošnjo tukajšnji mestni občinski urad za dovoljenje stavbenih izprememb pri posloplju št. 6 v Slovenjem Gradcu. Mestni občinski urad pa je vrnil prošnjo z opombo, da se isti pridene nemški prevod, oziroma da se vloži prošnja v nemškem jeziku.

Ob sebi je umevno, da je kmetijska zadruga vložila proti temu ugovor pri pristojnem c. kr. okrajnem glavarstvu in je ista dobila sledečo rešitev: »Mestnemu občinskemu uradu v Slovenjem Gradcu! Dne 18. svečana 1905 je vposlala kmetijska zadruga v Slovenjem Gradcu mestnemu občinskemu uradu v Slovenjem Gradcu kot stavbeni oblasti v slovenskem jeziku sestavljeno prošnjo za dovoljenje stavbenih izprememb pri posloplju kmetijske zadruge št. 6 v Slovenjem Gradcu.

To stavbeno prošnjo je vrnil mestni občinski urad z dopisom z dne 5. sušca t. l., št. 189, kmetijski zadrugi z vabilom, da se isti pridene nemški prevod, oziroma da se prošnjo vloži v nemškem jeziku. Proti temu odloku je vložila kmetijska zadruga dne 11. sušca t. l. pri tem uradu pismeno pritožbo zaradi zavrnitve slovenske stavbene prošnje.

C. kr. okrajno glavarstvo ugotovi tej pritožbi in razsodi, da je mestni občinski urad slovenjegraški dolžan, v prigibu s stavbenim načrtom sledečo, v slovenskem jeziku sestavljeno prošnjo **sprejeti, o isti poslovati in isto rešiti**, ker se ima slovenski jezik v okolišču mestne občine Slovenji Gradec kot v deželi navadni jezik smatrati, in ker so oblasti in tudi občinski uradi člana 19, odst. 2 zakona z dne 21. grudna 1867, drž. zak. št. 142, glasom državnega temeljnega zakona dolžni, vloge strank v jeziku, v dotični deželi ali kraju dežele navadnem, sprejemati. K temu se pripomni, da imajo avtonomne oblasti in uradi sicer pravico, gotovi jezik kot njihov službeni jezik določevati, vendar jim **ne pristojajo pravica, tudi od tretje osebe zahtevati**, posluževati se v prometu z njimi izključno tega jezika. Da se mora slovenski jezik v političnem okraju Slovenji Gradec kot v deželi navadni jezik smatrati, razvidno je iz zadnjega ljudskega štetja. Iz podatkov je posneti, da se je med 44.011 prebivalci 37.298 slovenskemu občevelnemu jeziku pripoznalo, in se isti v prometu tega jezika poslužujejo. Proti temu odloku je dovoljeno v smislu § 1 drž. zak. št. 101 v teku 14 dneh, računši z dnevom po dnevu dostave, pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Slovenjem Gradcu vložiti priziv na c. kr. namestništvo v Gradec.

C. kr. okrajno glavarstvo v Slovenjem Gradcu, dne 18. sušca 1905. C. kr. okr. glavar: Čapek I. r.»

Iz tega je razvidno, kako se izkušajo zatirati tudi najmanjše pravice slovenskega naroda. Mi pa bomo stali vedno na braniku za našo sveto stvar; naš klic gre v prvi vrsti našim tuokrajnim občinam, da si predstoječo razsodbo pri uradovanju dobro zapamtijo, kajti s skupnim

doslednjim delovanjem bomo tudi kratitelje naših pravic vgnali v kozji rog.

Iz Dobove pri Brežicah. Nihče ne more, da je dobovska fara na slabem glasu, kajti v njej se ne manjka poštenih možakov, ki so trdni in značajni Slovenci. Pa tudi našim čvrstim mladeničem, ženam in dekletom se ne more očitati nič slabega. Ali katera pšenica je tako čista, da bi ne bilo v njej ljulike. Tudi med dobovskimi prebivalci je nekaj take ljulike, in mi ji kar na kratko pravimo nemčurski podrepniki. Ti nesrečneži so se dali kar čisto vjeti v mreže brežiških nemčurjev. Eden teh nemčurskih podrepnikov blati v ptujski »giftni kroti« našega vrlega učitelja g. Ludovika Potočnika, ker pa imenovanemu gospodu ne more nič resničnega očitati, se ta pristaš ptujske giftne krote trudi g. učitelja Potočnika s hinavskim sumničenjem in lajanjem spraviti ob dobro ime. Toda to se mu ni posrečilo, kajti on sodi druge po svojem kopitu in mu ni prišlo na misel, da mi g. učitelja Potočnika ravno zato tako visoko cenimo, ker si je poleg drugih učiteljev ravno on tako zelo prizadeval za vzgojo in pouk naše mladine in zato mu bomo mi stariši in naši otroci do groba hvaležni, le žal, da ga ni več v naši fari, »Giftna krota« nam hoče v svoji ljubeznjivosti razlagati, kdo da so naši prijatelji in naši sovražniki, kar mi jih sami hvala Bogu prav dobro poznamo. Dopisun »giftne krote« se predrzne tudi trditi, da veda naše šolske mladine ne gre naprej. Radi verjamemo, da ti pri svoji kurji slepoti ne morejo zapaziti napredka naše šole, kajti tebi so nemčurji s svojim strupenim glasilom že tako zaslepili vid in pamet, da bi ne mogel videti šolskega napredka, če bi tudi v tako veliki podobi stal pred teboj kot je stolp tvojega nemškega gasilnega društva v Brežicah. Mi pa, ki imamo hvala Bogu še zdravo pamet in zdrave oči, pa moramo odkrito reči, da se ni pri nas le šola povečala, ampak tudi veda naše dece. Kar se pa tiče trgovca gospoda Pergerja, ti pa toliko povemo, da mi od nikogar nič zastonj ne zahtevamo in da smo mi njegovo pošteno blago plačali s poštenim denarjem, kar bomo v potrebi še vedno radi storili. Ne zdi se nam vredno še nadalje odgovarjati na ragljanje »giftne krote« in njenega brata dopisnika; to pa smo povedali zato, da pokažemo svetu, da smo v dobovski fari tudi poštenjaki, ki vemo ceniti svoje prijatelje in ki znamo spoštovati vsakega vrlega učitelja. Tebi pa, dopisun, želimo, da bi ti kmalu padla mrena raz oči in da bi skoro spoznal, po kaki poti hodiš.

Iz Dobrne pri Celju. (Še enkrat »Stebri dobrnske nemškutarije«.) »Če stopiš mačku narep, ...« Ta pregovor se lahko rabi sedaj na Dobrni skoro pri vseh nemčurskih »stebrih«, kateri so bili pokrtačeni v zadnjem »Slov. Štajercu«. Nekateri so se poboljšali, zato jih sedaj pustimo pri miru. Kakor hitro pa bodo začeli delati za nemškutarijo, postavljeni bodo zopet za »stebre« Sicer se danes tudi z ostalimi vsemi ne moremo baviti, zakaj nekaj jih je tako prišlo ob sapo, da še ne morejo v redu dihati; če bi jih torej zopet stisnili za vrat, bi nazadnje morebiti pozabili dihati. — Najbolj smešni so tisti, kateri mislijo, da so postavljeni tako visoko, da bi se o njihovem izdajstvu in nemčurskem delovanju ne smelo javno govoriti. O je! To so še otroci!

Ti spadajo za peč! Kaj se pa mešajo v volitveni boj! To je za može, ne pa za otroke, ki še nosijo razklane hlačice in vpijejo, če se gosjak spusti za njimi. Dajte lepo mir, jejte v miru slovenski kruh, in če že niste za svoj narod, vsaj ne delajte proti njemu. Da bi pa Slovenci na Dobrni mirno gledali, kako se narodno izdajstvo in nemškutarija šopirita in obenem debelita na slovenske stroške, to pa ne! In naj Hazenpihl še tako grdo gleda in preklinja po prazni štacuni, ne pomaga nič! Tudi »cukrčki« ne »nucajo« nič in ne vlečejo več! Ja, ko bi teh slovenskih časnikov ne bilo, kako dobro bi se Hazenpihlu godilo! Zdaj pa ljudje spoznavajo njegovo, Slovincem škodljivo in sovražno delovanje in nočejo več v njegovo štacuno. Žalostnih oči in upadlega obraza gleda za ljudmi, ki imajo v žepu več kronic, kakor on vinarjev, kako gredo ponosno mimo njegove štacune. Pa gredo in nesajo kronice drugam. In to je šele začetek! Razumeš, Avgust!? Tudi sedanje prijateljstvo s starim Oroznom te ne bo rešilo! Prepozno je, prepozno, Avgust! Nič se ne šopiri, kakor da bi že bil gospodar tam doli! Še marsikatero podplate boš zbrusil po cesti gor in dol, to se pravi, če še boš dolgo dihal dobrnski zrak. Pa prej ko odkuriš, boljše bo! Sicer pa bi res morali biti presneto neumni ljudje na Dobrni, če bi kedo izmed njih volil Avgusta. Vsi Slovenci ga poznamo kot enega izmed najbolj zagrizenih nemčurjev in sedaj še upa, da bo celo župan! Avgust! ali morebiti veš, kedo je lani povzročil tisti prepir zaradi slovenske zastave, ko je še Jaborneg hotel zaslužiti nekaj slovenskega denarja, plačati je morala pa mlada Orozleca? Zakaj pa nisi bolj »kunšno« svetoval? Ali veš morebiti, kedo je plačeval pijačo dobrnskimi šnopsarjem in hajlovcem, da so izzivali in napadali narodne Slovence na Dobrni? Če si že pozabil, bomo ti ob priliki poklicali v spomin! Tako je Avgust! V Celju je nek Hasenbichl šele po smrti prišel v konkurz. Če je bil kaj v zlahti z našim, ne vemo! Pa predolgo se ne smemo baviti z Avgustom, čakajo še drugi. Govori se, da je Šemerl zameril svoji pobožni soprogi, ker je storila za nemčurje tako neprimerno obljubo, postaviti oltar. Kaj tacega se bolj »šika« Zlatečjeku. Šemerl težko služi denar in marsikatero smrdljivo mora požreti, predno dobi zastonj 200 kron v topiici zato, da ima bojda še korist od topliških stranišč. Kako ga že imenujejo? »Dr. ... führar.« Tudi bo bolj potreboval svoj denar za nove škornje, zakaj dva para najmanj jih je strgal na Breah in na Kozjaku, ko je iskal nemških volilcev. Šemerl, Šemerl! Ne podajaj se v take višočine! Kaj pa misliš! Soproga bi utegnila dobiti bele lase samih skrbi. In povrh te imajo Brčani in Kozjačani za norca. To so slovenske korenine, ki ljubijo svojo rodno slovensko zemljo in zato je ne bodo prodali takim, kakor je Šemerl in njegovi privandrani prijatelji. Veš, Šemerl, zgrizeš lahko v svoji jezi vse korenine topliškega vrtnarja, Dobrna bo pa vseeno slovenska. Vemo, da bi tudi rad, da bi tvoj zet Pirtovšek poslal kak »ausšusl«, pa ne bo! Ne bo, pa ne bo! Matevžek še bo morebiti kratek čas topliški vrtinar, potem pa — še! Torej, Šemerl, le lepo raji imenike »štadiraj«, pa pusti volilce! Ti si zadnji, kateri bi jih pregovoril, da bi šli na

nemčurski lim. Poglej, Križečnik je postal bolj pameten! Ko je videl, da mu mlin več nese, kakor pa trud za nemškutarijo, dejal je kapo z glave, spustil vodo na kolesa in sedaj posluša enakomerno ropotanje svojega mlinčka in piše protokole za volitve. Dva že ima. V prvem ima zapisane vse volilce, v drugem pa tiste «butne», ki bodo nemčurje volili. Če je sam tudi v drugem protokolu, nismo mogli v naglici videti, ker je protokol naglo zaprl, ko se je spomnil, da so se pri Orozlu smejali njegovi lepi nemščini. Tako je prav, Križečnik! Le pridno piši in ne pozabi zimskih oken dati na oči, drugače prihodnjo jesen «šrekelnji» tvoje puške ne bodo videli in našli pota v — zajčja ušesa. Če bodo protokoli gotovi, pa jih nesi v toplice in daj Auerju, da jih nese Jabornegu v Celje. To bo šlo naglo. Auer ima namreč sedaj nek voziček, pri katerem ne potrebuje nobenih «teleg», saj tudi ne dobi volekov, da bi se dali vpreči v Auerjev vozek, na katerem bi se rad peljal na županski stol. «Retunksvagen» mu je bil priporočen, in povrh je vsak voznik zahteval plačo za konje; toliko se pa v toplici ne zasluži. Zato si je rajši napravil voziček, ki ima kolesa iz samih «radirk» To dobrnskim otrokom strašno dopade. Sedaj pa —! Za danes naj bo! Splošno še omenimo to, da se trosijo laži, kakor da bi sedanji župan in naši dobrnski duhovniki tudi bili za nemčurje. Kolikor poznamo župana in dobrnske duhovnike, so vsi tako trdi Slovenci, da zamore le največji osliček verjeti takim besedam. Dosedaj še ni nobeden izmed teh niti v najmanjši reči izdal svojega naroda in trdno smo prepričani, da bo to veliko razžaljenje za imenovane, ako bodo zvedeli, da bi jih naši nemčurji radi imeli za svoje. To bi se pač lepo zahvalili. Sicer so pa to nemčurji stuhtali jako zvito. Trudijo se namreč, da bi dosegli pri županu in duhovnikih toliko, da bi ti prepovedali slovenske časnike brati in menda tudi tiskati ali vsaj pisati v nje. Ha, ha, ha! Predrta stvar, to pa to! Nemčurji, koliko pa hočete za to misel? Vredna je najmanj toliko, kakor Novigrad. Dobrnski nemčurji stuhtajo sicer marsikatero budalost, pa ta presega vse dosedanje. Nemčurčki! Dajte si nekaj dopovedati! Prvič vam povem, da so naši duhovniki in župan prepametni, da bi kaj takega storili in gotovo se nobenemu dosedaj še kaj takega niti sanjalo ni. Drugič vam povemo, da bomo dosedaj še bolj pridno prebirali slovenske liste, in naj bo to nemčurjem ljubo ali ne. Tretjič vam povemo, da bomo tako dolgo v slovenskih listih krtačili nemčurje, dokler še bo eden migal na Dobrni. Sedaj pa veste, kako je! In proti temu ne bo pomagala nobena žajfa, in če se vsi nemčurji po vrsti postavijo na glave, ne pomaga — «neč»! Eno bi pomagalo in kot dobri prijatelji vam to svetujemo. Veste, kar vas je domačinov in ste odpadli od svojega naroda, pustite nemškutarijo in bodite zopet Slovenci, kakor smo drugi! Ne poslušajte tujih privandrancev, ki se vam hlinijo, da imajo od vas dobiček, za hrbtom pa se delajo norca iz vas, ker ste tako neumni, da jih zalagate s kruhom! Ločite se od njih in pometli bomo žnjimi, da se bo kadilo! Ako pa nočete in ako boste še nadalje zaničevali domače Slovence, svoje rodne brate in delali proti njim, povemo vam četrtič, da je bilo to,

kar ste dosedaj videli in slišali, le otročja igra proti temu, kar še pride! Torej, kakor hočete! «Ospičili» bomo peresa in čakali. Pa dolgo ne! Kakor ste delali javno proti slovenskemu ljudstvu, morate tudi javno to popraviti. Ko se bomo prepričali, da ste postali pametni, bomo pozabili vse, poprej pa ne!

To smo hoteli danes povedati. Kakor se vidi, bo le nemčurjem v korist, če hočejo ubogati; če pa nočejo, bo šla stvar svojo pot naprej, ne gledé ne na levo, ne na desno. Na svidenje!

Iz Hrastnika. Pred nekaterimi dnevi sem potoval po Hrastniku, kjer sem videl skoro na vsakem oglu prilepljen «plakat» s sledečim naznanilom: «Ostanke blaga za ženske in moške obleke, suknenine, kotonov, svile itd. — prodaja za zelo nizko ceno Josip Wouk v Hrastniku.» Cenjeni čitatelj, bodi potrpežljiv, kajti s tem še ni povedano za kaj se gre. — Jaz pa res tebi nič meni nič grem v to trgovino, misleč si kupiti za veliko noč kaj «novega». Ko pa stopim v prodajalno, mi butne v nos nekaj strašno smrdljivega, kar pa takoj še nisem mogel spoznati, tega zopernega duha. Mislil sem si, no so pač ribe bolj slabega duha ali kaj tacega, a varal sem se! Čujte, kako sem jo kmalo stuhtal s pomočjo neke delavčeve soproge, ki je prišla moko «fasat». Po prijaznem pozdravu ji gre en fant dajati moko; ah — sedaj pa vem, kaj se godi v tej trgovini, ko zapazim na vreči, da je «štinkmühlerska» moka. Grom in peklo, glejte ga, sem si mislil in jo popihal iz trgovine. Na-a in ne! ne bodeš me dobil, da bi tudi eno nit tam kupil, kjer se prodaja «štinkmühlerska» moka. — Ko pa grem zopet dalje mimo ene hiše, na kateri je tudi visel plakat, sem obstal in premišljal o tem ptičku, ki v tako lepi slovensčini vabi ljudi v svojo trgovino, v kateri se pa prodajajo takšne stvari. Oh tristo drenovih klincev! Na plakatu je pa spodaj podpis: «Druck und Verlag Leykam Graz! Kapa kosmata, to je pa že odveč! Ali ni tudi kje bližje kake narodne tiskarne?! Učite se, Slovenci, od naših nasprotnikov, kako drug družega podpirajo z našimi žuljevimi slovenskimi groši.

Rusko-japonska vojna.

O večjih spopadih v Mandžuriji se zadnje dni ni slišalo. Trajalo bo par teden, ko bomo zopet slišali o groznem klanju. Vse je prepričano, da bo prihodnji spopad še mnogo groznejši, kot je bil pred Mukednom. — V današnji številki bomo se torej omenili samo še na par brzojavk:

Linevič je brzojavil, da na bojišču ni nič izprememb. Vršilo se je le nekaj manjših prask. Rusi se vjeli 20 japonskih dragoncev. Kuropatkin je carju brzojavno sporočil povodom polkovne slavnosti 11. in 12. sibirskega polka udanostno izjavo častnikov. Častniki vseh vojev so prepričani, da bode sovražnik premagan, a za to je treba časa.

2000 Hunhuzov je na zahodnem krilu Rusov ob gornjem teku reke Liaho imelo boj z Rusi. Hunhuzi so zaplenili več voz z živili in se potem umaknili. Japonska poizvedovalna služba zopet izbornu deluje.

Dne 9. aprila ob polu 2. uri popoldne je veliko rusko brodovje pod poveljstvom admirala Roždestvenskega pasiralo Singapore, 7 milj od kopnega. Pogled na 47 ladij broječe brodovje je bil veličasten. Ladje plovejo po štiri v eni vrsti, v sredi pa ladje s premogom. Brodovje šteje 6 velikih oklopnih, 9 križark, 8 torpedovk, 3 brzoparnike, 3 ladje prostovoljnega brodovja, 16 transportnih ladij, 1 rešilno ladjo in 1 ladjo bolnico. Ruski konzul se je približal brodovju in izročil neke brzojavke. Oficirji so šele po konzulu izvedeli o bitki pri Mukdenu. Rusko brodovje je krenilo v kitajske vode in vsled tega je že v kratkem pričakovati, da pride do velike pomorske bitke. Kje se mudi admiral Togo s svojim brodovjem, je še popolnoma neznano.

Čuje se, da bo vladivostoško rusko brodovje odplulo na široko morje, da tako prisili Japonce se razdeliti na korist Roždestvenskega.

Brodovje Roždestvenskega je streljalo grozno od Sumatre na neko japonsko poizvedovalno ladjo. Ladja je ušla.

Spodnještajerske novice.

Iz Kozjanskega okraja. Umrl je vsled žganja Janez Pečnik, zidar v Vel. Kamnu. Nasrkal se ga je tako, da se mu je vžgalo in ga je zadušilo. — Na Veterniku je nemškutarskemu Jurčku, bratu še bolj nemškutarskega župana Kuneja, ali svaku takozvanega «hauptmana» kozjanskih korundičarjev — pobegnila žena, ker jo je pretepal. Zakaj da jo je pretepal, smo že itak čitali v tem listu; a to ne vemo, jeli to sad ptujske «giftne krote», ali je npravna čednost kozjanskega «ferbolterja».

Nepravlega ubil. Iz Slovenskega Gradca poročajo: Dne 3. t. m. so oddali vsled uboja tukajšnjemu okrajnemu sodišču 18 letnega hlapca Jožefa Spanželja iz Suhaga dola. V noči od nedelje je s sekiro čakal na nekega svojega tekmeca. V temi se je v osebi zmotil in udaril 17 letnega hlapca Janeza Rebernika, ki je ravno prišel mirno. Vkljub zijajoči rani Rebernik še živi.

V Ptuj pride dne 27. aprila v stalno garnizijo pijo-nirski bataljon št. 15 iz Klosterneuburga.

Volitev občinskih odbornikov v Šoštanju. Okrajno glavarstvo v Slovenjem Gradcu je razveljavilo 3. t. m. vse dosedanje priprave za volitve v Šoštanju, da se prepriča o čudnem postopanju davčnega nadzornika dr. Oplustila.

Zopet velik požar. Iz Rečice ob Savinji nam poročajo: Sinoči ob 11. uri zažarilo se je naenkrat nebo in pokazal se je v komaj četrt ure oddaljenem kraju Vimpasle velik požar, kateri je vpepelil 2 marofa in en kozolec. — To ne bi bila ravno tako velika nesreča, ko bi ne bilo pogorelo s tem vred tudi 12 govedi in en človek po domače stari Menčonov Jože. Škode je okrog 10.000 kron, nesrečniki pa so zavarovani. Pogorelo je pri posestnikih, po domače: Vokla, Vrlič in Funtek. — Goreti je prišlo na treh krajih naenkrat; kako je ogenj nastal se ne ve.

Slovenski romar v Rimu umrl. Dne 2. t. m. je umrl v Rimu rodoljuben kmet Jožef Polančič. Z dunajskim romarskim vlakom podal se je 22. marcija zdrav in čvrst v večno mesto, na dan smrti pa namesto, da

bi se podal zopet v domači kraj, moral je nastopiti od kapi zadet drugo pot — pot v večnost.

Samomor. Dne 1. t. m. se je ustrelil 41 letni kočar Pečar. Pognal si je kroglo iz revolverja v glavo in bil takoj mrtev. Povod samomora je menda to, ker je neko pravdo izgubil. Bil je iz Št. Petra pri Mariboru.

Nesrečna smrt otroka. V Hajdini je dne 30. marca umrl po groznih bolečinah petletni otrok zakonskih Ules v Hodušah, ki je v neopaženem trenutku spil precejšnjo množino octove kisline (esenca) iz posode, katero starši niso dovolj dobro skrili pred otrokom. Seveda se bodo morali pred sodnijo zagovarjati. Temu ubogemu otroku je močna kislina prejedla želodec in čreva in ga tako uničila; koliko ljudem na Ptujskem polju pa nesrečno žganje preje njihovo pamet, poštenje, premoženje in življenje.

Nevaren požar so imeli 7. t. m. ponoči v Gradcu. Na južnem kolodvoru se je užgal železniški voz, ki je bil napolnjen s petrolejem, bencinom i. t. d. Gorečega voza pa se je držal voz, poln smodnika. S skrajnim naporom se je posrečilo gasilec voz s smodnikom odkleniti, sicer bi se bila pripetila nekaj minut pozneje nedogledna nesreča.

Ptujski mestni očetje so darovali za sūdmarko, ki ima namen izpodriniti slovenske posestnike z njih zemljišč ter naseliti nemške, nič manj nego 600 kron. Letos so naredili plazovi v Haložah velikansko škodo. Mesto Ptuj dobi veliko denarja iz Halož in lepo bi bilo, da bi mesto kaj pomagalo. Toda ravno nasprotno! Mesto še podpira društva, ki so naperjena proti slovenskemu kmetiskemu ljudstvu. Znabiti se še Haložani tudi spominjajo one vladne podpore, ki je bila v prvi vrsti njim namenjena, a so jo znali tudi ptujski meščani dobiti v roke. Kmetško ljudstvo, ne verjami sladkim besedam meščanov!

„Za domovino in cesarja“. Na nabor v Celje se je pripeljalo mnogo slovenskih korenjakov na vozovih, okrašenih z narodnimi trobojnicami in smrečicami, ovitimi s pisanimi trakovi, belo-modro-rdečimi. Dne 29. p. m. so prispeli mladeniči iz Savinjske doline, in od teh so se zlasti odlikovali iz Gotovelj, ki so krasno zapeli več slovenskih narodnih pesmi. Dne 2. t. m. pa so došli pred komisijo mladeniči od Št. Jurja ob juž. žel. Na dveh vozovih, prvi je imel napis «Za domovino in cesarja» so se pripeljali po Graški cesti ter vozili skozi mesto «nemško Celje». Bilo je to nekaj divnega, ko je voz za vozom zmagonosno in ponosno šel po celjskih ulicah mimo magistrata in naprej v «Narodni dom». Kako so bodle narodne trobojnice v oči celjske renegate, a brezuspešno!

Raznoterosti.

Slavna zmaga ptujskih Slovencev. Kakor znano, so lansko leto bile v ptujskem okraju volitve v okrajni zastop in so Slovenci v veleposestvu, ki je odločilno, propali za 14 glasov, tako da je prišel zastop v nemške roke. Slovenci pa so se v več slučajih po deželnega

glavarja namestniku g. dr. Jurteli pritožili na upravno sodišče ter je bila v tej zadevi pred kratkim razprava in se je pritožbi Slovencev ugodilo glede 16 glasov. Vsled tega je zelo mogoče, da pride ptujski okraj zopet v slovenske roke. Razsodba upravnega sodišča je za Slovence velike važnosti ne le za ptujski, ampak za vse spodnještajerske okrajne zastope. Z imenovano razsodbo se je namreč razsodilo, da ne sme biti podlaga volilne pravice v veleposestvu takozvani čisti direktni davek po 120 K, to je vsota, ki ostane po odbitku 15 % popusta pri zemljiškem in 12 % popusta pri hišnorazrednem davku, marveč ima biti podlaga volilne pravice predpisani davek brez odšteta popusta. Brežiški okrajni zastop je padel v nemške roke, ker je čisti (resnično plačani) davek (brez priklad seveda) vsled odračunanega 15 % in 12 % popusta pri mnogih slovenskih posestvih pri zadnjih volitvah znašal manj nego 120 K, dočim je po novi razsodbi merodajni predpisani davek znašal nad 120 K. Slovenci brežiškega okraja naj torej izvajajo iz razsodbe posledice za prihodnje volitve. Tudi za celjski okraj bode imela razsodba z dne 24. m. m. dalekosežne posledice. Nemci bodo zopet za dolgo vrsto let morali opustiti vsak poskus, udreti v naše okrajne zastope, zlasti v celjskega!

Ornikova nesramna špijonaža. Naši bralci že zdavnaj vedo, kakih podlih sredstev se poslužuje «kmetijski prijatelj» Ornik, kadar se gre, mu kako neljubo osebo uničiti. Danes navedemo zopet nov slučaj: V štev. 4. letošnjega leta opisali smo zavraten napad na našega urednika, kar odgovarja resnici popolnoma. Po zaslišanju, ki se je vsled bolezni vršilo v sobi našega urednika, je vprašal preiskovalni sodnik še Križmana kot prič, če bi onega napadalca še kdaj vzel v službo, je Križman odgovoril: Za nobene milijone! In, čudi se svet: S tem človekom B. je sedaj stopil častihlepni Ornik v tajno zvezo, misleč, bogvedi kake tajnosti mu bo o «Slov. Štajercu» izdal. Pa opekel se je prokleto. Ornik, ki je tudi za to kost zgrabil z obema rokama, in prosil za hišno preiskavo pri našem uredniku, bo še to bridko obžaloval. Take sotrudnike, kot sta Muršec in Bavdek pa priporočamo Orniku in vsem nemčurjem kar najtopleje! O Bavdeku ni še izgovorjena zadnja beseda, ki je dobil vsled zavratnega napada samo en mesec zavora, dasi je zaslužil mnogo let. Preiskava proti njemu vršila se je tako naglo, da Križmanu, ki je bil vsled napada ves zbit in duševno deprimiran, ni bilo mogoče v taki naglici podati sodišču nadaljnjih podatkov, državno pravdnitvo je pa reklo, da ga vsled «namenja» ne more kaznovati. Toda o tem ne bomo dalje razmotrivali, ker ta notica ima le namen našemu ljudstvu povedati, kakih nesramnih sredstev se poslužuje vitez zaslužnega križca, Jože Ornik v Ptuj.

Nemška kultura v Brežicah. Znanemu jajčjemu baronu Matheisu v Brežicah, kakor tudi drugim nemškutarskim trgovcem v tem mestu je silno na poti slovenska trgovina Uršič & Lipej. V svoji nemškutarski jezi in zavisti so dolgo ugibali, kaj bi storili slovenskima trgovcema Uršiču in Lipeju. In zgodilo se je, da so se našle nemškutarske barabe, ki so ponoči rečenima trgovcema ubile tablo z napisom «Narodna trgovina». Seveda so te barabe hitro

našle dobre prijatelje ki jih v «Grazer Tagblattu» zagajajo in vale od njih krivdo, češ, gg. Uršič in Lipej sta si sama tablo ubila za — reklamo! Prebedasto ali značilno. Mi pa le želimo, da bi se razvila v breškem okraju živahna agitacija za načelo «svoji k svojim», potem bodo breški nemškutarji, zatiralci in izkoriščevalci Slovencev, kmalu ponižnejši. — O Matheisu dodamo še to, da je tožil pred ljubljanskim deželnim kot porotnim sodiščem našega urednika, češ, da se čuti žaljenega, ker je «Slov. Štajerc» prinesel o njem žaljive vesti. Konečno pa je Matheis izprevidel, da smo pisali resnico in mu je bilo grozdje prekislo — in kaj je bilo lepšega — odstopil je prostovoljno od tožbe.

V Šoštanju še vedno vre! Lani so Slovenci zmagali pri volitvah. Vlada je volitve seveda razveljavila in razpisala nove. Volilni imenik za nove volitve je postal že pravomočen, kar čez noč je pa vlada celo dosedanje volilno postopanje razveljavila, in se začne ples iznova. Tako na Štajerskem večno volimo in volimo, do konca pa ne pridemo.

Podpirajte narodne trgovce! Ptujski «Štajerc» vulgo «giftna krota» se je spravil v svoji zadnji številki zopet na ptujske narodne trgovce, katerim očita, da prodajajo blago dražje, kakor je prava vrednost. No, mi bi radi poznali ptujskega nemškutarskega trgovca, kateri prodaja slovenskim kmetom blago cenejše, kakor je prava vrednost, ali pa sploh cenejše, kakor slovenski trgovec. Ako ste vi, ptujski nemškutarski trgovci, res taki poštenjakoviči, zakaj pa potem hodijo ptujski Nemci in nemškutarji svoje potrebščine za praznike večinoma kupovat v Maribor in Gradec?! Vi hočete slovenskega kmeta prisiliti, da kupuje pri vas, dočim se vas vaši nemški meščani sami ogibljejo! Vi ptujski nemškutarski trgovci se posmehujete slovenskim trgovcem, da v njihovih blagajnah «prede sedaj pajek svoje mreže». — No le počasi, vi nemškutarski kramarji! Ako vam slovenski kmet izostane, bode predel pajek svoje mreže ne samo v vaših blagajnah, ampak tudi v vaših želodcih! Slovenski kmetje iz ptujskega okraja, pa ravno sedaj, ko se bližajo velikonočni prazniki, dobro premislite, kje in pri kom boste kupovali svoje potrebščine.

Občinske volitve v Oplotnici zopet razveljavljene. Oplotnica je najzgovornejši vzgled, kako se dela s Slovenci na Štajerskem. Dvakrat zaporedoma so tu Slovenci zmagali in dvakrat zaporedoma je politična oblast vsled pritožbe nemškutarjev našla dlako v jajcu ter je volitve vsled formalnih nedostatkov razveljavila. Ravno kar smo izvedeli, da so zadnje volitve zopet v vseh treh razredih razveljavljene, ker davčna vsota v posamezne razrede ni bila prav razdeljena. Prej politična oblast tega seveda ni mogla iznajti. Torej zopet nove volitve, novi boj! Ista slika, kakor na Ptujski gori, v Šoštanju in celjskem okrajnem zastopu. Mogoče doživimo isto tudi na Teharjih, ker so se Nemci pritožili zoper krivice, katere so namenoma sami Slovincem storili, da bi se mogel najti kak nedostatek. To je ustavnost, to je dar avtonomije! Slovenci, ne dajte se vtruditi, vstrajajte! Tudi v Oplotnici bode zmaga končno trajna!

Posnemanja vredno. Okrajni odbor Gornjegrajski želi v okraju povzdigniti hmeljarstvo, ki daje prebivalcem

spodnje Savinske doline vire bogatih dohodkov. V ta namen je dal prirediti v treh krajih, namreč na Gorici, v Ljubnem in v Gornjemgradu podučna predavanja po strokovnjaku hmeljarstva g. Antonu Petričku, nadučitelju v Žalcu. Zanimivo njegovo podučevanje je imelo mnogo poslušalcev, ki je obrodilo toliko dobrega sadu, da je pričelo te dni mnogo posestnikov, posebno v okolici Gorice, hmelj saditi. Okrajni odbor Gornjegrajski si je s tem podukom pridobil mnogo zaslug za povzdigo blagostanja prebivalstva. Istotako nadučitelj g. Petriček. Zanimanje za hmelj v Gornji Savinski dolini zasluži, da bi se podobna javna predavanja ponovila.

«**V boj proti alkoholni kugi**» je naslov majhni brošurici, katero je predstavil iz nemščine gosp. A. Ogorelec, nadučitelj pri sv. Barbari v Halozah na Štajerskem. Brošurica razpravlja: 1. Kaj je alkohol? 2. Kdo je pivec? 3. Zakaj se toliko pije? 4. Zakaj se še pije? 5. Katere bolezni lahko dobi pivec? 6. Kje je meja med pivcem iz navade in med pijancem? 7. Proč z alkoholnimi pijačami! 8. Kako naj alkoholni kugi izpodkopamo tla? Brošurico ima v zalogi pisatelj.

Zunanje novice.

Jos. Juraj Strossmayer.

Zalostna vest je v soboto zvečer preletela bliskoma hrvatske in slovenske dežele; privršela je kot črna ptica in svoje velike turobne peruti je razpela nad našo zemljo. Ovila se je s tugo posestrima Hrvatska, ž njo sožaluje Slovenija na izgubi predragocenega življenja. Kdor je zaslišal zadnje dneve zlogolka poročila o boleznih velikega biskupa, je trepetal v strahu, da ne bi osirotele naše dežele, da ne bi izgubil jugoslovanski narod moža, ki ga s polnim pravom imenuje svojega očeta, svojo slavno diko. Česar smo se bali. to se je zgodilo.

Strossmayerja ni več. Ž njim je umrl največji Jugoslovan, naš prvoborilec, plameneči zagovornik veličastne misli duševne in kulturne skupnosti jugoslovanskih plemen. Umrl je velikan hrvatskega naroda, in za njim plakajo ne samo Jugoslovani, temveč tudi ostali Slovani, in ob njegovi smrti se ga spominja ves svet.

Strossmayer je bil najslavnejši zastopnik Jugoslovanstva, svojo dobo je zaznamoval in osvetlil s svojo individualnostjo, hrvatskemu narodu je pa pridobil ugled kulturnega naroda in ga proslavil daleko preko domačih mej.

Strossmayer je učakal starost devetdesetih let, in spričo tega ni nikogar presenetila vest o njegovi smrti, a bolno je zadela v srce vsakega rodoljuba. V dolgem svojem življenju je ta mož deloval neutrudljivo za blagostanje jugoslovanskih narodov, ustvaril je mnogo ve-

likih in lepih stvari, vse svoje znanje, vso svojo moč, vse svoje imetje je posvetil edino svoji domovini.

Strossmayer je ustanovitelj «Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti», katero je otvoril leta 1867 s slovesnim nagovorom. Sam je žrtvoval za akademijo 547.000 goldinarjev, vrhutega ustanovil krasno slikarsko galerijo, v kateri je okrog 400 umotvorov in ki jih je po večini nakupil sam z ogromnimi stroški, presegajočimi 100.000 goldinarjev. Položil je prvi temelj hrvatskemu vseučilišču, ko je velikodušno daroval zanj 50.000 goldinarjev. Sezidal je veliko cerkev prvostolico v Djakovem, ki je dandanes najkrasnejši biser arhitekture na jugu. Kako ogromna je bila njegova požrtvovalnost, dokazuje to, da je daroval za cerkvene namene 1 milijon 12 tisoč 795 goldinarjev, za narodne kulturne namene pa 1 milijon 305 tisoč 447 goldinarjev.

Globoko obžalujemo Slovenci nenadomestljivo izgubo vladike Strossmayerja. Izgubili smo prijatelja, svojega zaščitnika, svojega velikega dobrotnika, on je bil naš uzor, ki je sijal kakor solnce med nami, ki nas je ogreval in prešinjil z žarki svete ljubezni do naroda.

Strossmayer se je rodil l. 1815. v Oseku; predno je bil star 20 let, že je bil promoviran doktorjem filozofije. L. 1838. je bil posvečen za mašnika, za škofa je bil imenovan l. 1849. Zasedel je izpraznjeno biskupsko stolico v Djakovu, kjer se je trudil ves čas svojega vzvišenega pastirovanja za Boga in narod.

Slava Strossmayerju!

Zopet vlom pri juvelirju. Na Dunaju so tatovi vlozili v prodajalnico juvelirja Friedmanna in odnesli dragocenosti za 7000 kron.

Nameravan ritualni umor? V Zwigrodu (tarnovsko okrožje v Galiciji) je šla deklica kupovat v judovsko prodajalnico. Judje, ki so bili v prodajalnici, so deklico potegnili s seboj, so jo slekli in umili ter zaprli v klet. Ko je čez nekaj časa prišel v klet neki jud, je deklica ušla v temi in je začela upiti. Sosedje so postali pozorni, in kmalu se je zbralo mnogo ljudstva, ki je bilo ogorčeno na jude. Ti so se zbal in pritekli v frančiškanski samostan, kjer so prosili pomoči. Med tem je pa policija aretirala nekaj sumljivih judov in prišla je kmalu sodnijska komisija. Obleka deklice je bila zakopana nu judovskem zemljišču.

Pameten odgovor otroka. Nekemu možu se je sanjalo, da so prišli k njemu štirje ljudje. Eden je bil debel, dva suha, eden pa slep. Drugo jutro je sanje pripovedoval svoji ženi, ki si jih ni znala raztolmačiti. Tedaj pa se oglasi njun otrok ter pravi: «Debeli človek je gostilničar, ki mu vsak dan nosiš denar; dva suha to sva jaz in mama, ker nimava kaj jesti; slepec pa si ti oče, ki nočeš videti nesreče, v katero padaš».

V vojaško življenje zaljubljen je bil 61letni narednik pri velikovaraždinskem polku Sandor Mark. Ker bi bil moral iti v pokoj — služil je že 40 let — se je vsled žalosti ustrelil.

Požar na ladji. Na potu iz Trsta v Atene je nastal na Lloydovi ladji «Dalmacia» požar, ki so ga z veliko težavo pogasili.

Zlato so začeli kopati v Kasejovicu pri Plznu. Uspehi so dosedaj povoljni, kajti dobilo se je 21 gramov zlata na tono zemlje.

Zadnji indijanski poglavarji. Kapitan Jack Crawford, nekdanji voditelj Seoutov na zahodu Združenih držav ameriških, pripoveduje o zadnjih indijanskih poglavarjih in o krvavih bojih med belo- in rdečkožci. Leta 1881. je nastopil indijanski poglavar Geronimo in več njegovih pristašev ter napadal delavce v rudokopih in posamezne posestnike v severozahodu. Njegovi boji proti raztreseno bivajočim naselnikom so se končali navadno s kako brutalnostjo. Naposled je bil pa Geronimo ujet in pet ali šest let zaprt. Pozneje so ga zopet izpustili in na svetovni razstavi v St. Louisu je težavno podpisaval svoje ime, da si je prislužil kak bore denar. Poglavar Siousov, »Rdeči Oblak« imenovan, je znan iz leta 1886, ko je bilo veliko morjenje v Phil Kearney v Dakoti. Ljudje »Rdečega Oblaka« so napadli oddelek vojakov, ki so nabirali kurjavo za trdnjavo. Ko so vojaki začeli streljati, prišla jim je pomoč, da jih je bilo vseh skup 90 mož. Indijanci so se umikali, vojaki so jih pa zasledovali, da bi jih kaznovali. To je bilo za nje usodepolno. »Rdeči Oblak« jih je zvalil v zasedo 2000 Siousov, ki so jih obkolili in pomorili. Le eden je še ostal živ za nekim padlim konjem in streljal s svojim samokresom jako uspešno: vsak strel je zadel po enega Indijanca. »Rdeči Oblak« bi ga bil rad dobil živega v roke, zato je poslal nekega svojih ljudi k njemu in mu sporočil, da Indijanci ne nameravajo z njim nič slabega. Komaj pa se mu je Indijanec na 12 korakov približal, ustrelil je vojak in Indijanec se je zvrnil po tleh. Indijanci so se navalili na vojaka, on pa je pogнал zadnjo kroglo v sebe in bil takoj mrtev. Rajši je umrl kratkim potom, nego da bi se dal trpinčiti divjim Siouxiom.

Smrt dveh ljudi zaradi enega psa. Na Dunaju sta hotela dva čuvaja nagnati nekega psa z železniškega tira tik pred prihodom vlaka. Vlak pa je zagrabil oba čuvaja ter ju zmečkal.

Napad na italijanske poslance? Ako je verjeti »Picollu«, je nekdo pri Badenu streljal na brzovlak, v katerem so se vozili italijanski poslanci h konferenci k ministrskemu predsedniku. Strel je razbil baje šipo, da so padali kosi razbitega stekla na poslance.

Šestkratni umor. V Brnu so pri demoliranju neke hiše našli pod deskami v sobi zakopanih šest okostnjakov. Očividno je, da je bilo pred davnim ondi umorjenih več potujočih trgovcev.

Roparski napad na poštni voz. Med Odžakom in Racmilitičem pri Segedinu se je izvršil 21. p. m. predrzen roparski napad na poštni voz in postiljona Petra Ivaniča, ki je prevzel pri večernem vlaku v Odžaku običajne poštne pošiljatve ter 24.000 K v denarju. Izven vasi so stopili pred voz trije možje ter zaprosili postiljona, da jih vzame na voz. Ker je Ivanič po svojih predpisih prošnjo odbil ter ošvrknil konja, da pride iz bližine sumljive družbe, tedaj je skočil eden mož na voz, a druga dva sta začela iz revolverjev streljati na kočijaža in konja. Ivanič je strel hudo zadel v pleča, ustreljen je bil tudi en konj pa tudi ropar, ki je bil na vozu. Tovariša sta ga namreč po neprevidnosti zadela. Tovariša sta zadetega tovariša vzela s

sabo. Postiljon se je z nepoškodovanim konjem vendar pripeljal do bližnje vasi, kjer je napad naznanil orožnikom. Roparja sta izginila brez sledu.

Mlada ljubezen. V Gradcu pri Mostaru se je poročil 85letni Matej Mandić s 60letno nevesto.

Lepotilni pripomočki v starih časih. Sloveče dame vseh časov so uporabljale kopeli kot izvrstno sredstvo za izboljšanje kože in barve obraza. Odlične Rimljanke so se v ta namen kopale v osličnem mleku ter so zato na svojih potovanjih imele vedno po več oslic s sabo. Izabela Bavarska si je dala skuhati velike množine kurjega drobovja ter pomešala to »kašo« v svojo kopel. Angleška kraljica Elizabeta se je kopala v vinu, Marija Stuart v mleku, madama Tallien v soku zmečkanih jagod, cesarica Josipina v parfumiranem mleku. Italijanske dame srednjega veka so se kopale v topli krvi, lepotic 18. stoletja v juhi telečjega mesa, rožni vodi, v soku medu ali ovsa, čemur so še primešale jajčji rumenjaki. Za časa Katarine Medici in njene sloveče hčerke Margarete Valois so si lepotic ovijale čez noč obraz z ruto, ki je bila namočena v soku svežih oranž in citron; čestokrat so pridevale še sladkor, galun in — polzeve slane. Lepotic na dvoru angleškega kralja Karola IV. so si pokrivalo obraz z živim srebrom, beda-stoča, ki se je v poznejših letih hudo maščevala.

Lakota, nepremagljiva sila. Pred nekaj dnevi je zapazil neki dunajski stražnik v 19. okraju, kako je neki mlad, revno oblečen fant z nekega pekovskega voza potegnil hleb kruha in ga na mestu začel jesti. Ko se mu je stražnik bližal, hitel je fant požirati, kolikor je le mogel, ostali kruh je pa izročil stražniku. V soboto je stal fant, učenec Konrad Stelzer, pred sodiščem zaradi tatvine. Obtoženec je jokaje zatrjeval, da takrat, ko je hleb vzel, že tri dni ni ničesar užil; da je drugače pošten človek, da ga je pa pri pogledu tolikega kruha glad naravnost prisilil, da je vzel en hleb. Ker je stražnik izjavo potrdil kot popolnoma verjetno, je sodnik oprostil obtoženca, češ, da je glad v tem slrčaju nepremagljiva sila in da je fant moral krasti.

Nova iznajdba. Kipar Franceschini je izumil način, s katerim se apneni kamen učvrsti, da postane kakor trdi mramor.

Osemkrat dvojčke je imela sedaj 65 let stara so-proga Viljema Bradlega v Charitonu v državi Jova.

Uganka brezžičnega brzojava. Čudna usoda je zadela neko brezžično brzojavko, ki so jo odposlali s parnika »Bermudian«, ki je bil od Newyorka oddaljen 380 morskih milj. Brzojavka je bila naslovljena na agente ladje v Newyorku in je telegrafist izjavil, da ne bo prišla na svoj določen prostor. Prišla je pa vendar, ampak v Cleveland, Ohio, kjer so povzeli vsak posamezni znak. Od tam so jo poslali s pošto v Newyork, strokovnjaki si pa belijo glave, kako je mogla brzojavka iti 900 angleških milj daleč.

Na Grönlandu, ki meri 2.170.000 kvadratnih milj, od katerih je samo 88.000 kvadratnih kilometrov brez ledu, ni več prebivalcev, kakor v navadnem mestu. Največji kraji, kjer živi več ljudi, so Sukertopen s 382 prebivalci, Julianehabsa s 333 prebivalci. Vzrok tako redkemu prebivalstvu so velike nesreče, ker so ljudje izpostavljeni

velikim nezgodam, kadar si iščejo hrane. Evropskega prebivalstva je samo 272 oseb. V desetih letih se je prebivalstva pomnožilo za 9 oseb na 100. Pred desetimi leti je bilo 11.893 prebivalcev, sedaj pa za 963 več.

Hitro delanje srajc v Ameriki. Da je srajca v Čikago popolnoma narejena, treba je le 6½ minut časa. Delo izvršuje sedem deklic, ki so primerno izurjene v tem delu. Stroji narede na dan po 16.000, v minuti 28 gumbnic in v desetih urah pripravi ameriški vrezevalec 250 tucatov srajc za delo.

Sredstvo proti piku moskitov je iznašel Lacerda, ravnatelj biologičnega oddelka narodnega muzeja v Rio de Janeiro. To sredstvo obstoji iz mešanice rastlinskih snovi, s katerimi se namaže kak del človeškega telesa, nakar ga ne piči noben mrčes. Nekega moža so s to mešanico po vsem životu namazali in ga nagega izpostavili sto različnim strupenim mrčesom, toda niti eden se ga ni dotaknil.

Zastrupljen pri zobozdravniku. Učitelja Haržovskega v Lvovu je bolet zob; šel je k nekemu ondrotnemu zobozdravniku, ki mu je usmrtil zobni živec. Bolniku je ponoči strašno oteklo lice in oteklina je do drugega dne tako narasla, da je prestrašena soproga poklicala zdravnike. Zdravniki so konstatovali, da je to sredstvo, s katerim mu je zobozdravnik usmrtil živec, zastrupilo učitelju kri. Takoj so ga operirali, toda bilo je že prepozno. Po 48 urah je šele 36letni učitelj umrl.

Lepa kulturna slika se nam nudi zopet v Monakovem, katero je spravila na dan obrtnosodna razprava. Kavarna »Habsburg«, katera se je dosedaj prištevala boljšim kavarnam, se je pokazala kot pravi pekel za izkoriščanje. 10 natakarič, ki služijo v omenjeni kavarni, ne dobi nič plače. Pač pa morajo plačati 15 fenigov za rabo posode vsak dan, posebej pa plačati še vsak komad, ako se razbije; 20 fenigov za snajenje; 15 fenigov vsak dan za uporabo — stranišča; eno marko vsak peti dan za prost popoldan, vse prispevke za invalidno in bolniško blagajno. Natakaričice ne dobe hrane, pač pa morajo plačati hrano za 10 fenigov dražje po jedilnem listu kakor gostje. Vsaka natakaričica mora plačati vsak dan 50 fenigov za deklo, ki prinaša vodo in toči pivo. Poleg mora pa še kupiti zobotrebnike, vžigalice in monakovske časnike za svoje goste. Vse te stroške morajo natakaričice pokriti iz miloščine — napojnine. Že to je infamno, da delodajalci ne plačujejo natakaričicam plače. Ali če pomislimo, da od teh ubogih bitij zahtevajo še posebna plačila, potem je izraz lopovi in roparji za te izsesalce še prepohleven. Seve se ti moderni banditi malo brigajo, ako so njih bele sužnje primorane vdati se prostituciji, da pokrijejo te velike stroške, da le oni rede svoje debele trebuhe.

Grozna nesreča se je zgodila v Madridu. Zrušila se je namreč stavba novega vodohrama ter podsula okoli 400 delavcev. Do včeraj so izvlekli izpod razvalin 80 mrtvih. Po mestu vlada velika žalost in razburjenje. Na kraj nesreče je prišel sam kralj z ministri.

Zarota v Parizu? Francoska vlada misli, da je prišla na sled zaroti, ki je pripravljala dogodke, kakršni so se vršili leta 1812. — V stanovanju stotnika na dopustu, Tamburini, najdenih je 500 vojaških uniform, kakršne nosi navadno kolonijalna infanterija. Vlada misli,

da uniforme niso namenjene za straže nekega velikega kolonijalnega podjetja, ampak za vstajo. To svoje mnenje utemeljuje s tem, da je policija našla v stanovanju starinarja Mayerja, ki je aretovan, 8000 patron in več sto pušk ter je dobila tudi zapisnik onih oseb, katerim so bile puške namenjene. Vlada je mnenja, da so hoteli revolucionarji ob primernem času vdreti v Elise. Aretiran je tudi tast Tamburina. Aretirani stotnik Tamburini izjavlja, da je kupil uniforme od starinarja Mayerja, da pomaga nekemu prijatelju, kateremu je izginilo mnogo uniform iz njemu poverjenega vojaškega skladišča, nekaj jih je pa hotel porabiti za kolonijalne družbe. Tamburini je član društva za kolonijalne študije.

Umor iz ljubosumnosti. V Trstu je te dni ustrelil med veliko množico ljudi na Corsu 18letni R. Furlan svojo ljubico 16letno Jos. Rodica. Dekle je bilo tiho in mirno, on pa strasten človek. Bil je vedno ljubosumen. Tisti dan zvečer je šel iz delavnice, kjer je delala kot šivilja, na poti sta se nekaj spričkala. Na to je potegnil revolver ter jo ustrelil v glavo. Prenesli so jo v lekarno, kjer je umrla. Furlan je bežal, ali so ga kmalu prijeli.

Glavobol. Če ti kri preveč sili v glavo, vzemi toplo kopel za noge, 2 do 3 ure po obedu. Vodi primešaj malo kisa in soli. Mesto tega lahko namočiš zvečer bele nogavice v mrzli vodi, jih dobro izžmeš, oblečeš ter se v postelji dobro pokriješ z volneno plahto. V takih nogavicah ostaneš lahko vso noč. Tudi smeš to večkrat ponavljati; seveda moraš biti pri tem previden, da nikdar ne vstaneš, dokler nise noge popolnoma suhe. Za nervozen glavobol pa pij čaj iz melise in oranžnega cvetja. V vrelo krop deni peščico tega čaja ter pusti, da se kuha 5 do 6 minut. Tak čaj pomaga tudi onim, ki trpe na pomanjkanju spanja.

Originalni jubilej bi bil lahko slavil dvorni nadmaršal nemškega cesarja, grof Avgust Eulenburški, ki je pred kratkim dobil od bolgarskega kneza Ferdinanda veliki bolgarski zaslužni križ z briljanti, tako da ima zdaj že 75 redov, ne všteti malih kolajn, katerih tudi ni malo število. Državni kancelar grof Bülow je pravi revež proti njemu, ker ima »le« 40 zvezd in križev, kakor tudi pruski princ Albreht Brušviški, ki tudi nima več nego 40 redov. Sicer se pa temu ni čuditi, ker dvorni uradniki, ali pravzaprav v dvorni službi nastavljeni častniki so navadno bolj preplavljeni z različnimi redovi nego drugi državni služabniki. Grof Eulenburški se ima za svoje zaslužene križce med drugim zahvaliti tudi tej okolnosti, da je v Nemčiji, ker, kakor znano, je nemški cesar jako radodaren z redovi, samo to je »križ«, da njegove prsi niso tako polne zasluženih križcev, kot bi si on želel in kot bi zaslužil.

Sredstvo zoper tuberkulozo (jetiko) je iznašel živinozdravnik Josip Levi, profesor notranjih bolezni na živinozdravniški visoki šoli v Milanu. On trdi v pismu, katerega je pisal svojemu kralju, da se mu je posrečilo najprej s poskušnjami na živalih dokazati zdravljenje jetike, nato pa pri ljudeh. Pravi tudi, da je s svojim sredstvom popolno ozdravil ljudi, ki so bili že hudo bolni na jetiki. Če se Levijevo sredstvo res izkaže v vsakem oziru dobro, potem lahko trdimo, da je znanost rešila najmanj petino vsega človeštva prezgodnje smrti.

Kralj Alfonz kot lovec. Skoraj vsi vladarji imajo veselje z lovom, kjer imajo s pomočjo priganjačev večjo ali manjšo «srečo». Toda vse bo menda prekosil španski kralj. V ravnokar zaključeni španski lovski sezoni je namreč kralj Alfonzo ustrelil 300 jelenov, 4000 kuncev (ni posebna lovska bravura!), 30 zajcev, 194 fazanov, 1942 jerebic in mnogo manjših ptic.

Dinamitni napad. V Devi na Ogrskem je izvršilo neko dekle na nekega mladeniča dinamitni atentat, ki je uničil celo rodbino.

Strašen potres v severni Indiji. Vas Dharmasaleh je potres popolnoma razrušil. Vse hiše so razdejane popolnoma. Nekaj Evropejcev in mnogo domačinov je izgubilo življenje. Beda je velika. Potres so čutili tudi v Bombaju, toda le slabo, škode ni napravil. Listi poročajo iz Lahore, da je bil ta potres najstrašnejši, kar jih ljudje pomnijo v Indiji. Poroča se o velikih izgubah človeških življenj in drugih škodah. Celega obsega nesreče ni mogoče razvideti, ker so pretrgane brzojavne zveze. V Dharmasalu je bilo pri potresu ubitih tudi 470 vojaških novincev in 140 vojakov, katerih trupla so našli pod razvalinami vojašnice.

Listek.

Izdajalec.

(Spisal I. V. Starogorski.)

... ležal je v postelji in trepetal. Ura je bila polnoč, a zaspati ni mogel. Zdelo se mu je, da se odpira kraj njegove postelje grozno brezdno, da plezajo iz njega ostudne pošasti, se mu rogajo in ga hočejo zadaviti. Zdi se mu, da se vzdiguje strop, da se odmikajo stene, kot bi hotelo vse proč od njega ... od izdajalca. In one prikazni rastejo v orjake in se spreminjajo v pošasti, grozne, strašne ...

On pa trepetal v postelji, si zakriva z odejo obraz in zapira oči. Vse zastonj! Odeja sama je postala prozorna in on vidi skozi njo še vse groznejše in strašnejše.

«Saj ni nič, čemu se plašim», dé sam pri sebi in maha z rokama. «Kako je že bilo?! ... Volili smo! Koliko dela na obeh straneh. Slovenci in Italijani, vsak bi rad zmagal. Italijani so kupovali glasove, napajali z žganjico in slabim vinom. Rabili zlobna sredstva ... da zlobna ... Trinajst kron sem dobil in v kočiji sem se peljal, da sem volil ž njimi, dali so mi pijače in sto obljub. Trinajst kron, nesrečno število, zakaj ravno 13? ... Omamili so nas, da smo bili kakor ovce. Ni Boga, so dejali, kaj se mučite za prazen nič. Pri nas imate zaslužek in kruh, Bog ne dá nič ... Haha! In verjel sem jim, tem vragom rdečim in tudi drugi so jim verjeli.

Resnično! Žena me je prosila, prosili otroci, naj ne tajim Boga in ne izdajam svoje krvi in domovine. Vse zastonj! Propal je narod, domovina, po izdajstvu propala, zmagali so Italijani, ker jim je pomagala podkupljena živad — mi ...

Ha! Pravili so, da je svet življenje in vživanje, da je potem vsega konec. Bog, to je iluzija onih, ki nimajo

dela ...! In verjel sem jim, in verjeli so drugi. Postali smo izdajalci svojega rodu, svoje vere ...

In žena moja, dobra žena in otroci?! — Mar sem jih poslušal, mar sem se oziral na njih solze? Mar sem bil pri njih? — Haha! Bežal sem od teh angeljev, bežal in se srdil ... Za tolažbo sem pil, ker solze so me skelele, solze žene in otrok ...»

Vzdigne se napol iz postelje in stremlje v praznoto.

«Ha, če ni Boga, zakaj pa plešejo te pošasti okrog mene, zakaj frfotajo, kakor netopirji okrog moje postelje? To je vest in ako je vest, je tudi Bog ...»

Planil je s postelje in se zgrabil za glavo, ponavlja:

«Bog, Bog, Bog!»

Jel je tekati po sobi.

«Žena, dobra žena, odpusti, glej, kako se pokorim za svoj greh. Moli zame, reci otrokom, da molijo ... molijo za očeta ... ker jih je izdal ... on ... kate-rega tako ljubijo. — Zakaj te nisem ubogal, žena, zakaj?

Tu v prsih me peče, kakor bi me kdo žgal z ognjenim železom in potem te pošasti ... ooh ...»

Gledal je izbuljeno in planil v posteljo.

«Proč, proč od mene, nočem biti vaš, proč ... Res je, da sem izdal rodne brate, a pokorim se — proč ... Glej ga, kako se tam iz kota reži; ... uh ... ravno kakor Iškarjot, kadar je visel ... Proč Iškarjot, jaz sem še živ ...

Kaj pa se ti groziš, ura s svojim tiktak? Čemu rasteš? Kaj pa hoče oni vran na uri. — Čemu postajaš velik, ti vran ... Uh! ... Gorje ...»

Planil je s postelje, krčevito zagrabil za stol in besno udaril po vranu ... Nato se je zakrohotal.

Ura se je razletela na kosce ... On se vzdrami!

Iz druge sobe pride žena z lučjo, koja je vzbudil ropot. Zagleda moža bledega, s stolom zraven razbite ure.

«Jezus, moj Bog, kaj delaš ob tej pozni uri?»

«Matilda? — Grozno!»

«Kaj je za božjo voljo!»

«Pošasti ... hotele so me. Rogajo se mi in me mučijo ... oh, Matilda!»

«Bog nebeški, kako sem nesrečna», zaplaka žena.

«Matilda?»

«Kaj hočeš?»

«Matilda, ne plakaj! Glej me! Grešil sem zoper domovino, vero in Boga; grešil zoper tebe in otroke. Matilda, verjemi mi, preslepili so me! Povej mi, ali je zame odpuščanje?»

«Bog je odpustil razbojniku, ki se je spokoril, ljubi mož. Prosi ga, da i tebi odpusti!»

«In ti mi odpustiš, Matilda? V imenu otrok te prosim, odpusti. Nič več nočem biti med onimi, ampak tak, kakor si me spoznala ... Matilda?»

Žena je lahno ihtela.

«Idi spat, da se naspíš», je rekla milo; «in sveta Devica te čuvaj! Jaz sem srečna ...»

V sobo je prodril glas zvona, ki je naznanjal eno uro popolnoči. Tiho vihraje je priplaval ta glas in izginjal v daljavi tako skriynostno, kakor bi plaval na angeljskih krilih ...

ŠALJIVI ŠTAJERC.

Kdaj bo «giftna krota» poginila?

Nekdo, ki «ptujsko giftno krito» in pa župana Zajca iz Vel. Obreža pri Dobovi oba dobro pozna, je prepričan, da bi «giftna krota» takoj poginila, če bi se ji dalo en grizljaj Zajčeve nemščine, kakor n. pr. «ih und gace gmeida Lauter, schwein hajmische ras, ausfur gstadet.» Če bi «giftna krota» to požrla, se ji gotovo želodec narobe obrne in bi morala biti «hin».

*

Plačilo za grehe.

Izpovednik je hotel kmetskemu dekletu prav živo predočiti velikost njenih grehov. Zato reče: «Kaj meniš, kaj si zaslužila za svoje grehe?»

Naglo odgovori dekle: «Čestiti gospod! Ničesar ne zahtevam zanje!»

*

Boji se je.

Žena: «Kako moreš vedno tako dolgo posedati v krčmi; ali se me nikoli ne domisliš?»

Mož: «Pač, a prav zato ne grem rad domov!»

*

Pijače sit.

Mož pride pijan domov. Žena se huduje in reče: «Nikoli nisi sit pijače! — Večkrat kakor ti!» odgovori ji pijanec.

*

Kako se lovi opica gorila.

Lovec, ki se je ravnokar vrnil iz Afrike, pripoveduje v veseli družbi, koliko goril (dva metra visokih opic) je pokončal tam. Poslušalci se začudijo, kako je mogel tem nad vsem močnim in divjim živalim do živega. Nato jim reče: «Seveda je ta lov jako težaven in nevaren, a če človek zna, pa je lahek. Le poslašajte, kako sem jih lovil! Kakor veste, opice rade človeka v vsem posnemajo. Pa to njih svojstvo sem si izkoristil. Vzajem namreč dve pištoli, jedno nabijem s samim smodnikom, v drugo pa denem tudi kroglo. Kadar sem ugledal v gozdu kako gorilo, izstrelil sem pištolo le s smodnikom nabito proti svojim prsim; drugo s kroglo pa sem vrgel nato od sebe na tla ter zbežal. Gorila to opazi, priplazi se tja, pobere pištolo, nastavi si jo na prsi — ter se ustrelji. — Tako sem jih pokončal mnogo!»

*

Na nosu se ti pozna.

Mati: «Branko, Branko, danes si že zopet lizal smetano!»

Branko: «O ne, mama!»

Mati: «Ne laži, saj ti se še na nosu pozna!»

Branko: «O ne, mama, to je še od včeraj!»

*

Kdaj človek umrje.

Otrok: «Oče, kdaj umrje človek?»

Oče: «Kadar se postara!»

Otrok: «Oh, prosil bom ljubega Boga da se ne postarate!»

*

Le kadar boste spali!

Sinček: «Oh, oče, kupite mi boben! Lepo prosim!»

Oče: «Boben? Pojdi, pojdi! To je vse preveč ropota!»

Sinček: «Oh, prosim! Saj bom bobnal le takrat, kadar boste spali.»

Loterijske številke

vlečene dne 1. aprila:

Trst: 11, 9, 28, 56, 81.

vlečene dne 8. aprila:

Gradec: 70, 10, 2, 41, 54.

Pravi ribniški semenski fižol, gorjenjsko repno seme, lucerno in domačo deteljo, vsa travna in vrtnega semena

zanesljivega kaljenja, kakor tudi

doovski mavec (gips)

kemično preizkušen in priznано najboljši, prodaja

R. & E. ROOSS

trgovina z deželnimi pridelki v Kranju.

Ob času **kupuje in prodaja** vse vrste žita in deželne pridelke kakor tudi krompir, suhe gobe, smrekove sterže i. t. d.

Več dobro izvežbanih

predilcev žime

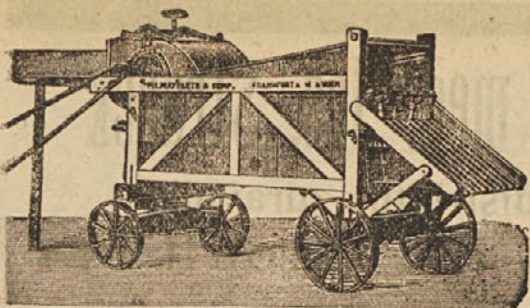
(Rosshaarspinner)

dobi takoj delo proti dobremu plačilu.

Otto Hasse & Sohn

tovarna za izdelovanje žime v Gradcu.

(Rosshaarspinnfabrik, Graz).

Pripoznano najizvrstnejši

jekleni plugi, brane, valarji, stroji za sejati «Agrikola», **Amerikanski stroji za kositi** otavo, deteljo in žito, stroji za obračati seno, grablje za seno in žito, stiskalnice za seno in slamo, preše za vino in sadjevec.

Hidraulične preše, mlini za grozdje in mečkači za grozdje, mlini za sadje, brizgalnice za trs in zelišča, aparati za sušenje sadja in zelenjave.

Mlatilnice s patentovanimi valjično-maznimi legarji za ročno, vitalno ali motorno silo. **Vitalne naprave za vlačilno živino,** čistilnice za žito, trijerji, reblache za koruzo, rezanice za krmo s patentovanimi maznimi logarji, rezanice za repo, mlini za slamo, soparniki za krmo, peči z štedilnimi kotli, premikajoče se sesalke za gnojnico in vse druge poljedelske stroje se izdelujejo in razpošiljajo v najnovejših, z darili obdarovanih konstrukcijah. Iščejo se zastopniki in prekupci.

PH. MAYFARTH & Co., DUNAJ II/1,

Ustanovljeno 1872.

Taberstrasse št. 71.

1000 delavcev.

Odlikovana z več kot 550 zlatimi in srebrnimi kolajnami i. t. d.

55

Indra Tea

Najboljši in najfinejši čaj na svetu! Melange iz najfinejših in najmočnejših čajev iz Kine, Ceylona in Indije; dobiva se v boljših špecerijskih, delikatesnih trgovinah. Na debelo razpošilja:

Indra Tea Import Compani Trst.

Glavna zaloga: A. Jurcev naslednik Alojzij Senčar v Ptuj.

Praktični in zobozdravnik

med. univ. dr. Béla Stuhec, Ptuj

Minoritni trg št. 6 nasproti sodišču

ordinuje od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne. — Zaliiva in stavi zobe ter izdeluje **zobovja** z zlatom in kavčukom. Pipanje zobov brez bolečin!

Vsega zdravilstva

dr. Ant. Gregorec

praktični zdravnik v Ptuj

ordinuje v Kaiserjevi hiši, Florijanske ulice št. 6.

Bistroumnega fanta

bi vzel za svojega sina.

Podpisani želim vzeti bistroumnega fanta ubogih poštenih starišev, ki bi imel veselje učiti se pri meni izdelovati ročne harmonike.

56

Jožef Filač

izdelovalec harmonik.

Slov. Gradec.

Dr. med. Jos. Strašek

distriktni zdravnik

v Brežicah

naznanja

da se je dne 1. aprila 1905 preselil v lastno hišo v Brežicah, ki je znana pod imenom „Heiderjeva hiša“ in je nasproti frančiškanski cerkvi.

57

Zahtevajte pri nakupu

Schicht-ovo štedilno milo z znamko „jelen“.

Ono je **zajamčeno čisto** in brez vsake škodljive primesi. — Pere izvrstno. Kdor hoče dobiti zares **jamčeno pristno**, perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „**Schicht**“ in varstveno znamko „**jelen**“.

Dobiva se povsod!

Ustje (Češko)

JURIJ SCHICHT

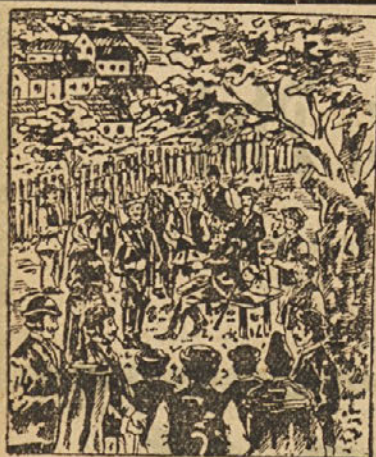
Ustje (Češko)

največja tovarna svoje vrste na evropskem kontinentu.

54

Varstvena znamka.

Vidmarič kaže kmetom moč „Pakraških kapljic“ in „Slavonske zeli.“

JURIŠIĆ, lekarnar v Pakracu povzetjem.

Cena je sledeča (franko na vsako pošto): 12 stekleničic (1 ducat) 5 kron, 24 stekleničic (2 ducata) 8 kron 60 vin., 36 stekleničic (3 ducati) 12 kron 40 vin., 48 stekleničic (4 ducati) 16 kron, 60 stekleničic (5 ducatov) 18 kron.

Manj kakor 12 stekleničic se ne razpošilja.

Slavonska zel se rabi s prav sijajnim in najboljšim vspehom proti zastarelemu kašlju, bolečinam v prsih, zamolklosti, hripavosti v grlu, težkemu dihanju, astmi, proti bodenju, kataru in odstranjuje goste slinice ter deluje izvrstno pri vseh, tudi najstarejših prsni in pljučnih bolestitih.

Cena je sledeča (franko na vsako pošto): 2 originalni steklenici 3 krone 40 vin., 4 originalne steklenice 5 kron 80 vin., 6 originalnih steklenic 8 kron 20 vin.

Manj kakor dve steklenici se ne razpošilja. Prosim, da se naročuje naravnost od mene pod naslovom:

PETER JURIŠIĆ, lekarnar v Pakracu 209, Slavonija.

195-20

P. Jurišić, lekarnar

Pakrac.

Pozor!

Bolnemu zdravje!

Pozor!

Slabemu moč!

Pakraške kapljice in slavonska zel, to sta danes dve najpriljubljenejši ljudski zdravili med narodom, ker ta dva leka delujeta gotovo in z najboljšim uspehom ter sta si odprla pot na vse strani sveta.

Pakraške kapljice delujejo izvrstno pri vseh želodčnih in in črevesnih boleznih ter odstranjujejo krče, boleti iz želodca, vetrove in čistijo kri, pospešujejo prebavo, zganjajo male in velike gliste, odstranjajo mrzlico in vse druge bolezni, ki vsled mrzlice nastajajo. Zdravijo vse bolezni na jetrih in vranici. Najboljše sredstvo proti boleti maternice in madron; zato ne smejo manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. — Naj vsakdo naroči in naslovi: **PETER 209, Slavonija.** — Denar se pošilja naprej ali s poštnim

Naročniki!

Dajte naš list tudi sosedom, da ga
bero in naroče!

Zahtevajte brezplačno in franko
moj veliki ilustrirani cenik o dobrih solidnih in
cenenih urah, zlatnini in srebrenini 38

Hans Konrad

prva tovarna za ure v Mostu (Brüx)

št. 1375, Češko

Nikelnasta anker-remont-ura, sistem Roskof-patent,
z nikelnasto verižico in futralom gld. 2'50, 3 ko-
madi 7 gld., 6 komadov gld. 13'50. Ista z dvojnimi
pokrovom gld. 3'50. Pristna srebrna remontoir-ura,
odprta gld. 3'80, Pristna srebrna oklopna verižica gld. 1'20. Nikel-
nasta budilka gld. 1'45, 3 komadi 4 gld., s ponoči se svetečim ka-
zalnikom gld. 1'65, 3 komadi gld. 4'50. Za vsako uro strogo reelno
triletno pismeno jamstvo. Nobene rizike! Zamenjava dovoljena ali
pa se denar vrne!

Zalagatelj veliko gosposkih in samostanov.

Java kava

direktno od pridelovalca.

Posilja se **5 kg vrečiča** colnine prosta, brez vseh stroškov na
vsako pošto postajo.

Marka **Javaflor**, najfinejša, «surova» gld. 6'65
fina, zelena, » » 6'20
Javabrazil, mešanica, «surova» » 5'75
Kapucinska mešanica «pečena» » 7'—

Tudi druge vrste kave po zelo ugodni ceni.

Čaj

1 kg: gld. 2'80. — 4 gld. — gld. 5'50. 40

Turk & Co.

posestnik plantaž na otoku Java. Pošiljatve iz skladišča v luki.
Trst, Acquedotto 62.

Raznovrstno železnino, tra-
verze, cement, cevi iz kamen-
ščine, **vodovodne cevi** in vodo-
vodne naprave sploh, sesalke za
vodnjake in gnojnice, vse vrste
**najboljših poljedelskih stro-
jev** (za spomlad plugi in trav-
niške brane, brizgalnice za pero-
nosporo) orodja in **stroji** za vse
stroke rokodelcev, železno pohištvo,
kuhinjsko opravo in posodo i. t. d.
priporoča

**Največja slovenska
trgovina z železnino**

52

**„Merkur“
Peter Majdič
Celje.**

Tomaževa žlindra in kajnit, najboljše gnojilo za
travnike in polja, se prodaja po najnižjih cenah. Trgovci
in odjemalci celih vagonov imajo posebne cene.

Za Brežice je prodajo prevzela tvrdka **Uršič &
Lipej**, za Vransko **Fran Oset**, in naj odjemalci teh
krajev pri omenjenih gospodih oddajo svoja naročila.

Zdravje je največje bogastvo.

Kapljice sv. Marka.

Te glasovite in ne nadkri-
ljive kapljice sv. Marka se
uporabljajo za notranje in
zunanje bolezni. Posebno
odstranjujejo trganje po ko-
steh, nogah in rokah ter
ozdravijo vsak glavobol. One
delujejo nedosegljivo in spa-
sonosno pri želodčnih bo-
leznih, ublažujejo katar in
izmeček, odpravijo naduhe,
bolečine in krče, pospešujejo

in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Te preženejo velike in
male gliste ter bolečine, po teh provzročene. Tudi delujejo izborna
proti hripavosti in prehlajenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in slezih
ter «koliko» in ščipanje v želodcu. Odpravijo vsako mrzlico in od
te izvirajoče boleti.

Te kapljice so najboljše sredstvo proti bolezni na maternici in
«madrone» in zato ne bi smele manjkati v nobeni meščanski in
kmečki hiši.

Dobiva se samo v **„Mestni lekarni v Zagrebu“**. Na-
ročuje se edino in **točno** le pod naslovom:

**„Mestna lekarna“, Zagreb, Markov trg št. 80
poleg cerkve sv. Marka.**

Denar se pošilja naprej ali pa povzame. Manj kot en ducat
(12 steklenic) se ne pošilja. Cena je naslednja in sicer **franko** na
vsako pošto:

1 ducat (12 stekl.)	4 K — h.	4 ducati (48 stekl.)	14 K 60 v.
2 „ (24 „)	8 „ — „	5 „ (60 „)	17 „ — „
3 „ (36 „)	11 „ — „		

Priznanih pisem imam na tisoče, da jih ni mogoče vseh tukaj
ponatisniti, zato navedem imena le nekaterih gospodov, ki so z po-
sebnim uspehom uporabljali kapljice sv. Marka ter popolnoma ozdra-
vili: Ivan Barentinčič, učitelj; Janko Kišur, kr. nadlogar; Stefan
Barčič, župnik; Ilija Manič, opančar; Sofija Vuhelič, šivilja; Jožef
Seljanič, kmet, i. t. d.

Mestna lekarna v Zagrebu,

Mestni trg št. 80, poleg cerkve sv. Marka.

Ustanovljena leta 1860.

Ustanovljena leta 1860.

Ceno češko

posteljno perje

5 kg novega skubljenega K 9'60, boljšega K 12'—
belega, jako mehkega, skubljenega K 18'—; 24 kg
snežnobelega, mehkega, skubljenega 30 K, 36 K. Pošilja se **franko**
proti povzetju. Tudi se zamenja ali nazaj vzame proti povrnitvi
poštnih stroškov. 35

Benedikt Sachscl, Lobes 198, p. Plzen na Češkem.

Izvrsten okus kave dosežete s prižiganjem

Vydrove žitne kave

POSKUSITE! Vzorci dragovoljno.

Pošina 5 kg pošiljka 4 K 50 h franco.

„DOMAČI PRIJATELJ“

vsem odjemalcem zastoj pošiljku mesečno.

Vydrova tovarna žitne kave Praga-VIII.

Stanje hranilnih vlog nad
19 milijonov kron.

Stanje rezervnega zaklada
nad 650.000 kron.

Mestna hranilnica ljubljanska na Mestnem trgu zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4%, ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice. Posoja se na zemljišča po 4 1/4% na leto. — Z obrestmi vred pa plača vsak dolжник toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolжник poplačati dolg z obrestmi vred n. pr. v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala.

Posoja se tudi na menjice in vrednostne papirje.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Podružnica v Celovcu. Podružnica v Spljetu.

Akcijski kapital 1.000.000 K.

Kupuje in prodaja vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz. Zamenjava in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone. Daje predujme na vrednostne papirje. Zavaruje srečke proti kurzni izgubi. — Denarne vloge sprejema v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške
ženitninske kvacije.

Eskomt in inkasso menic.

Borzna naročila.

Promet s čeki in nakaznicami.

Ponos vsake gospodinje je dobra kava.

**Kathreinerjeva
Kneippova sladna kava**

se ne bi smela pogrešati več v nobenem gospodinjstvu, kadar se napravlja vsakdanja kavina pijača.

o o o

Zahtevajte le izvirne zavoje z imenom „Kathreiner“ in ne kupujte nikoli, kar se odtehtuje odprto.

Ustanovljeno 1. 1832.

Priznано najboljša oljnate barve

zmlete s stroji najnovejše sestave, prekašajo vsako konkurenco po finosti, ki omogočijo z jako majhno množino pobarvati veliko površino, razpošilja

po nizkih cenah

Adolf Hauptmann
v Ljubljani

prva tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja. Zaloga slikarskih in plesarskih predmetov.

Ilustrovani ceniki dobe se brezplačno.